

Een ziekenhuisbezoek om niet te vergeten

Volgens de laatste cijfers heeft 1 op de 6 Nederlanders een IQ van 85 of lager. 1,1 miljoen Nederlanders daarvan heeft te kampen met een lichte verstandelijke beperking (LVB). Naast een beneden gemiddeld IQ, is er bij lvb altijd sprake van een vroegtijdig gestopte emotionele ontwikkeling.

Deze onzichtbare beperkingen zijn bepalend voor het dagelijks functioneren van iemand met een lvb:

- Er is sprake van een gebrekkige emotie regulatie - en impulscontrole.
- De sociale vaardigheden zijn beperkt; men heeft moeite met het zich verplaatsen in de ander.
- Het vermogen om zich aan te passen aan zijn omgeving is beperkt. (beperkte adaptieve vaardigheden).
- Er zijn problemen bij het verwerken en opslaan van informatie, met het onderscheiden van hoofd- en bijzaken en het overzien van oorzaak en gevolg.
- Vaak is er sprake van bijkomende psychische problematieken, omdat iemand met een licht verstandelijke beperking vrijwel altijd stelselmatig worden overvraagd.
- Door hun kwetsbaarheid zijn zij helaas ook nog eens bovengemiddeld vaak slachtoffer van misbruik. (Financieel, fysiek, en emotioneel)

Er zit een lvb-er in de wachtkamer

Voor mensen met een licht verstandelijke beperking zit het dagelijks leven vol uitdagingen. Eén van die uitdagingen is een arts- of ziekenhuisbezoek. Zo'n afspraak is in veel gevallen voor een persoon met lvb een complexe opgave. Vrijwel altijd zal er ondersteuning nodig zijn bij het plannen van de afspraak. Maar ook bij het afstemmen/vrij regelen op het werk, vervoer organiseren, het gesprek voorbereiden, het meenemen van de juiste documenten, op tijd vertrekken voor de afspraak, de route in het ziekenhuis vinden, je melden aan de balie. Zoals je ziet gaat er veel voorbereidingstijd aan vooraf om te zorgen dat de persoon met LVB op tijd in de spreekkamer aanwezig is.

En als de afspraak start, in aanwezigheid van een begeleider, dan gebruikt een arts of specialist nogal eens (te) moeilijke woorden, lange zinnen en is het gesprekstempo hoog. Het gevolg is vaak dat de belangrijke informatie die de arts geeft, niet begrepen wordt, waardoor de adviezen of voorschriften niet adequaat worden opgevolgd.

Onvermogen. Geen onwil.

Dit heeft uiteraard de nodige consequenties voor de behandeling, maar kan ook leiden tot boosheid en frustratie bij alle betrokkenen. Het *onvermogen* van de persoon met lvb wordt door het niet opvallend aanwezig zijn van een handicap, nogal eens ten onrechte gelabeld als *onwil*. Doordat de omgang met hen niet voldoende is afgestemd, heeft dit regelmatig

negatieve gevolgen voor zowel deze patiënten als voor artsen, behandelaars en ander medisch personeel. [1]
[SEP]

Nazorg is noodzakelijk

Ook na de ziekenhuisafpraak houdt de ondersteuning niet op; voor een vlot vervolg van de behandeling is de persoon met de lvb vaak afhankelijk van de begeleiding die de ontvangen informatie en instructies uitwerken, overdragen en omzetten in begrijpelijke, concrete acties voor de patiënt.

Inzicht

Om mensen met een lvb een passende ‘ziekenhuisgang’ te bezorgen, besloot de afdeling Interne Geneeskunde van het Jeroen Bosch Ziekenhuis in Den Bosch om op dit gebied deskundigheidsbevordering aan te bieden. Ze hebben hiervoor twee ervaren cliëntbegeleiders van gehandicaptenorganisatie Lunet uitgenodigd. Maureen Spithorst en Marcella Konings - van den Broek werken beiden al jaren als ambulante cliëntbegeleider bij voornamelijk cliënten met een lvb. In oktober 2023 hebben Maureen en Marcella een presentatie gegeven aan een team medisch specialisten in het ziekenhuis.

De bijsluiter van een lvb-er

"Samen hebben wij een presentatie gemaakt over de aanwezigheid van mensen met een licht verstandelijke beperking in de samenleving en de kenmerken van deze bijzondere medeburgers", vertellen Maureen en Marcella. "Daarnaast hebben we handvaten en tips gegeven om zo goed mogelijk bij deze mensen met een lvb aan te (kunnen) sluiten. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het besef dat lvb vaker voorkomt dan men denkt, het bespreekbaar maken van deze (eventuele) vermoedens met patiënten en het vereenvoudigen van hun communicatie. De informatie die wij vanuit Lunet overbrachten, werd als zeer waardevol ervaren en werd direct meegenomen in een aantal protocollen. Zo kan bijvoorbeeld eerder onderkend worden dat er sprake is van een patiënt met lvb."

Vanuit het Jeroen Bosch Ziekenhuis is de wens uitgesproken om deze presentatie ook binnen andere specialismen te geven. "Natuurlijk werken wij graag mee aan het vergroten van de kennis over mensen met een lvb," aldus Maureen en Marcella. Zowel in het JBZ als in andere ziekenhuizen of (para)medische klinieken.

Contactgegevens:

Marcella: m.konings@lunet.nl en Maureen: m.spithorst@lunet.nl